

Miloš Konáš

Jak jsme jeli do Varšavy.

Stalo se to v dobách komunismu, kdy nás pouštěli za hranice bez kádrování a devizového příslibu nanejvýš k Balatonu, a tahle cesta do Varšavy byla výjimkou potvrzující pravidlo.

Jednou jsem náhodně vyfotil holku s dlouhými vlasy a ty její kadeře připomínaly trochu mořské vlny a snímek se dostal až do varšavského Paláce kultury na výstavu fotografií, kterou pořádala fotografická družstva, tehdy nějak propojená pod hlavičkou Rady vzájemné hospodářské pomoci. Mezinárodní výstavu obeslalo povinně i jihlavské družstvo Fotografia několika snímky, mezi nimiž byl i můj, s obličejem holky, který zabodoval. Předseda Votáhlo jásal a rozhodl, že ROH, do jehož pokladny jsme pravidelně měsíčně museli přispívat částkami strhávanými přímo ze mzdy, ten zájezd do Varšavy zaplatí.

Votáhlo byl žoviální soudruh, který se s každým znal a pravidelně kontroloval provozovny, odkud si vždycky něco odvezl, a za mnou do fotoateliérku v Městečku zajížděl obzvláště často. Lákal ze mne staré fotoaparáty a objektivy, kazety, filtry a různé pomůcky, ceníky brožury i fotografické časopisy z první republiky, které mi zbyly po otci. Nejvíce se mu líbila ta měchová Plaubel Makina z roku 1920. Se vším tajně kšeftoval a většinu starožitností prodával Rakušákům a někdy i zájemcům z Holandska, kteří za ním pravidelně dojížděli.

Možná ucítil, že by se i ve Varšavě dalo něco vykšeftovat a navíc mu bylo líto peněz ROH zbytečně ležící v pokladně. Navrhl ten zájezd a všichni vedoucí provozoven v kraji se přihlásili i s rodinami. Nic mne nenutilo brát si do Polska větší obnos peněz, natož shánět na černém trhu valuty, co bych tam taky mohl koupit, říkal jsem si. Pro případ nouze jsem strčil do kapsičky u trenýrek pětistovku.

Když náš autobus na přechodu za Náchodem celníci odstavili a řekli - bude provedena osobní prohlídka, vystupte si, byl jsem poměrně klidný. Nastal chaos a zmatek, každý se hned šacoval a vytahoval peníze z různých skrýší na těle a já si nechtěl rozepínat před ostatními kalhoty kvůli pětistovce v trenýrkách, spíš jsem byl zvědav, zda mě pro nic za nic na celnici budou nutit do svlíkání, ale ostatní vytahovali z úkrytů v oděvech i na těle různě poschovávané peníze, a paní Noblesná, fotografka z Polné, začala přede všemi

lovit ve své podprsence, ale nějak se pořád nemohla dostat do správných míst a najednou jí z růžových krajek kromě prsů čouhaly i různé bankovky a já pohotově přistoupil a ty složené pětistovky jsem jí z podprsenky vytahoval a ona se na mne vděčně usmívala. Byla už v letech, ale přesto pohledná, ty peníze jsme schovali mezi sedadla autobusu. Jiní strkali bankovky za topení, do přepážek a různých škvír a dalších náhodných skrýší, protože jsme si museli k té osobní prohlídce vzít i všechna příruční zavazadla.

Když jsme pak seděli ve velké studené čekárně už přes hodinu a byly čtyři ráno, jeden z náruživých kuřáků se osmělil, vyšel ven, ale venku si nezapálil. Přilétl celý vyjevený a poděšeně volal - celý náš autobus prohledávají celníci! Všichni naráz pochopili, že s tou osobní prohlídkou to byl jen kolosální podraz.

Postižení se pak k objeveným penězům museli hlásit, až bylo vše spočítáno do halěře a soudruh Votáhlo přiznal 6500,- Kčs, kromě valut, což už zavánělo trestným činem. Všechny nalezené peníze padly do rukou státu a mně ta pětistovka v trenýrkách zůstala nedotčena. Stejně jsem za ní v tehdejšímu Polsku neměl co koupit.

Svou fotku v té záplavě jiných jsem nemohl nalézt, až mne upozornil jeden kolega. Visela v rohu a tvářila nenápadně, ale já jsem si vzpomněl za jakých okolností jsem tu fotografii pořídil a bylo mi docela fajn.

Přivezl jsem té holce růžový hedvábný šátek, který se později ukázal jako umělý. Navíc jsem nakoupil dvacet zlatočerných igelitových tašek s reklamou francouzského koňaku NAPOLEON, které jsem hodlal doma rozdávat známým, a všichni účastníci zájezdu, když viděli jak jsem je ledabyly pohodil do zavazadlové sítě se děsili, co takovému množství řeknou celníci a někteří se vskrytu těšili, že dojde i na mne a tašky mi celní správa zabaví, jako zabavila ty jejich poschovávané peníze, ale celníci si našeho autobusu na hraničním přechodu ani nevšimli.
